

САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО

УДК 582.099:574

**Аналіз стану газонних покривів території
Уманського національного університету**Бровді А.А. , Кунпан Л.В.

Уманський національний університет

 Бровді А.А. E-mail: abrovdi@ukr.net

Бровді А.А., Кунпан Л.В. Аналіз стану газонних покривів території Уманського національного університету. «Агробіологія», 2026. № 1. С. 220–226.

Brovdi A., Kunpan L. Analysis of lawns condition at Uman National University. «Agrobiology», 2026. no. 1, pp. 220–226.

Рукопис отримано: 05.03.2026 р.

Прийнято: 20.03.2026 р.

Затверджено до друку: 19.05.2026 р.

doi: 10.33245/2310-9270-2026-203-1-220-226

ISSN 2310-9270

Газони займають значну частку серед міських зелених насаджень та відіграють важливу санітарно-гігієнічну та естетичну роль. Їх довговічність і декоративність забезпечується використанням стійких злакових видів та збалансованих травосумішей, адаптованих до умов вирощування. Досліджено, що найбільш поширеними представниками рудеральних рослин на газонах різного функціонального призначення Уманського національного університету є кульбаба лікарська (*Taraxacum officinale* (L.) Weber ex F.H.Wigg.), подорожник ланцетолистий (*Plantago lanceolata* L.), грицики звичайні (*Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik.), подорожник великий (*Plantago major* L.), пирій повзучий (*Elymus repens* (L.) Gould), деревій звичайний (*Achillea millefolium* L.), мишій зелений (*Setaria viridis* (L.) P.Beauv.). Визначено, що рівень забур'яненості газонних ділянок території УНУ переважно є помірним та середнім (3–4 бали). Найбільш засмічені бур'янами спортивні газони, де рудеральні рослини місцями витісняють культурні трави. З'ясовано, що характер змикання травостою на декоративних газонах здебільшого зімкнуто-мозаїчний, тимчасом на спортивних – роздільно-груповий і мозаїчно-груповий, що зумовлено значним антропогенним навантаженням. Щільність пагонів у декоративних газонів становила 75–118 шт./100 см², у спортивних газонів цей показник не перевищував 67 шт./100 см². У результаті комплексного оцінювання якості газонних покривів визначено, що декоративний газон, який знаходиться у партерній частині університету можна віднести до категорії газонів хорошої якості. Якість спортивних газонів на території – помірна та погана, що вказує на необхідність їх відновлення.

Ключові слова: газонний покрив, декоративність, забур'яненість, якість травостою, характер змикання, проєктивне покриття.

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень. Газони займають значну частку серед зелених насаджень у багатьох містах світу, покриваючи до 75 % їх відкритих просторів. Вони істотно впливають на міський пейзаж та відіграють важливу роль у повсякденному житті людей [1–3]. Газони створюють у приватних садах та громадських парках, на кладовищах, спортивних майданчиках та вздовж доріг [4]. Дернину часто

використовують як найпростіше та найдешевше короткострокове рішення для покриття територій після знесення будівель або для озеленення покинутих територій [5].

Озеленення територій об'єктів обмеженого користування потребує індивідуального підходу через специфіку призначення, особливо це стосується закладів освіти [6]. Газони відіграють важливу роль в озелененні навчальних закладів. Вони мають важливе

санітарно-гігієнічне, естетичне та пізнавальне значення [7, 8]. Газонні покриття є частиною структурного та просторового планування територій, виконуючи декоративні, художні, пізнавальні та освітні функції [9, 10]. За функціональним призначенням газони поділяють на декоративні, спортивні та спеціальні. На території навчальних закладів найбільші площі займають саме декоративні та спортивні дернові покриття [11].

Незалежно від цільового призначення газонів, першочерговим критерієм за вибору травосуміші є стійкість видів до умов вирощування. Адаптовані види трав'янистих рослин потребуватимуть меншого догляду, що, відповідно, зменшить частку антропогенного впливу на навколишнє середовище [12, 13].

Газони створюють переважно зі злакових трав, які здатні пристосуватися до умов вирощування та формують рівномірне дернове покриття [14]. Найбільш стійкими видами, які здатні формувати декоративне дернове покриття за різних умов вирощування є *Festuca rubra* L., *Lolium perenne* L., *Agrostis stolonifera* та *Poa pratensis* [15, 16]. Ці види найчастіше використовують під час створення спортивних і декоративних газонів, оскільки утворена ними дернина достатньо щільна та пружна і не утворює купин у результаті витогування [17, 18].

За створення газонів застосовують суміші кількох видів трав, які дозволяють отримати довговічний травостій, що зберігає декоративні якості [19]. До складу травосуміші мають входити такі види трав, які не витісняють цінні види та здатні формувати однорідну дернину. Травосуміші декоративних газонних покриттів складаються переважно з двох – трьох компонентів [20].

Мета дослідження. Оцінити стан газонних покриттів на території Уманського національного університету та розробити рекомендації щодо його поліпшення.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження стану газонних покриттів території Уманського національного університету проводили упродовж 2023–2025 рр.

Клімат досліджуваної території – помірно континентальний, з м'якою зимою та теплим літом. Середньорічна температура повітря становить +8,8 °С, середнє значення відносної вологості повітря – 70 %. Сума опадів за рік у середньому становить 586 мм [16]. Ґрунтовий покрив представлено чорноземами опідзоленими важкосуглинковими малогумусними [21].

Оцінювання забур'яненості газонних покриттів здійснювали за 6-бальною шкалою,

де 0 – бур'яни відсутні; 1 – поодинокі забур'янення (1–3 бур'яни на 10 м²); 2 – покриття до 5 % (3–5 бур'янів на 1 м²); 3 – покриття 5–20 % (5–15 бур'янів на 1 м²); 4 – покриття 20–50 % (20–30 бур'янів на 1 м²); 5 – культура під загрозою, ступінь покриття 50–70 %; 6 – суцільне засмічення з покриттям 75–100 % [22].

Загальну декоративність газонів визначали за 5-бальною шкалою, яка враховує характер змикання травостою, його проєктивне покриття. Відповідно до зазначеної шкали у 5 балів оцінюють газони, проєктивне покриття яких становить 100 % (зімкнуто-дифузне); 4 бала – 70–80 % (зімкнуто-мозаїчне); 3 – 50–60 % (мозаїчно-групове); 2 – <50 % (роздільно-групове); 1 – 15–20 % (одиначно-роздільне) [23].

Якість газонів визначали за кількістю пагонів на 100 см² з урахуванням зони вирощування. Згідно зі шкалою у 6 балів оцінено газони з кількістю пагонів більше 120 шт., 5 – 100–120 шт.; 4 – 75–100; 3 – 50–75; 2 – 25–50; 1 – < 25 шт.

Комплексне оцінювання якості газонів здійснювали за 30-бальною шкалою, де 26–30 – газони вищої якості; 21–25 – відмінної; 17–20 – хорошої; 10–16 – задовільної; 5–9 – помірної; > 5 – поганої якості.

Результати дослідження та обговорення. Відповідно до візуального оцінювання стану газонних покриттів території Уманського національного університету визначено, що найбільш поширеними представниками рудеральних рослин на газонах різного функціонального призначення є кульбаба лікарська (*Taraxacum officinale* (L.) Weber ex F.H.Wigg.), подорожник ланцетолистий (*Plantago lanceolata* L.), грицики звичайні (*Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik.), подорожник великий (*Plantago major* L.), пирій повзучий (*Elymus repens* (L.) Gould), деревій звичайний (*Achillea millefolium* L.), мишій зелений (*Setaria viridis* (L.) P. Beauv.).

Серед зазначених рослин значної шкоди газонним покриттям завдає пирій повзучий (*Elymus repens* (L.) Gould), який, через потужну кореневу систему, швидко витісняє культурні трави, легко відновлюється з кореневищ та стійкий до скошування. Мишій зелений (*Setaria viridis* (L.) P. Beauv.) є одним з найбільш агресивних однорічних бур'янів, який утворює велику кількість насіння, що довго зберігає схожість. Кульбаба лікарська (*Taraxacum officinale* (L.) Weber ex F.H.Wigg.) формує велику кількість насіння, яке легко поширюється вітром на сусідні території,

а також утворює щільну розетку, яка пригнічує газонні трави. Загалом, бур'яни швидко розростаються та витісняють газонні трави, знижуючи декоративні якості газонних культурфітоценозів.

У результаті візуального оцінювання ділянок території УНУ, вкритих газонними покриттями визначено, що їх забур'яненість є помірною і середньою, що відповідає трьом та чотирьом балам (табл. 1). Найбільш істотне засмічення рудеральними рослинами спостерігали на спортивних газонах, де бур'яни подекуди витіснили культурні рослини.

Визначено, що характер змикання травостою у декоративних газонів переважно зімкнуто-мозаїчний, тимчасом у спортивних – роздільно-груповий та мозаїчно-груповий, що пов'язано з інтенсивним антропогенним навантаженням останніх (табл. 2).

Подекуди газонний покрив має розриви через надмірне витоптування, яке призводить до загибелі культурних трав та пору-

шення цілісності газонного культурфітоценозу (рис. 1).

Визначено, що кількість пагонів на 100 см² у декоративних газонів коливалася у межах 75–118 шт. з найбільшим показником щільності у газону на території партерної частини УНУ, тимчасом кількість пагонів на спортивних газонах не перевищувала 67 шт. на 100 см² (табл. 3). Такі показники щільності культурних трав на спортивних газонах вказують на доцільність проведення капітального ремонту газонного покриття, який передбачає його повне відновлення.

У результаті комплексного оцінювання якості газонних покриттів визначено, що лише декоративний газон, який знаходиться у партерній частині університету можна віднести до категорії газонів хорошої якості (табл. 4). Декоративні газони біля пам'ятника Альма-матер та адміністративного корпусу УНУ відносимо до газонів задовільної якості, тимчасом якість спортивних газонів визначено як помірну та погану.

Таблиця 1 – Забур'яненість газонних покриттів території УНУ, 2023–2025 рр.

Дослідна ділянка	Тип газонного покриття	Оцінка, бал
Партер	декоративний	3
Пам'ятник Альма-матер	декоративний	4
Адміністративний корпус	декоративний	3
Футбольне поле	спортивний	4
Спортивний майданчик	спортивний	5

Таблиця 2 – Загальна декоративність газонних покриттів, 2023–2025 рр.

Дослідна ділянка	Характер змикання травостою	Проективне покриття, %	Оцінка, бал
Партер	зімкнуто-дифузне	100	4
Пам'ятник Альма-матер	зімкнуто-мозаїчне	70–80	3
Адміністративний корпус	зімкнуто-мозаїчне	70–80	4
Футбольне поле	мозаїчно-групове	50–60	3
Спортивний майданчик	роздільно-групове	<50	2

Рис. 1. Газонні покриття спортивного типу на території УНУ.

Таблиця 3 – Оцінювання якості газонних покривів території УНУ, 2023–2025 рр.

Дослідна ділянка	Кількість пагонів на 100 см ²	Оцінка, бал
Партер	118	5
Пам'ятник Альма-матер	75	4
Адміністративний корпус	87	4
Футбольне поле	67	3
Спортивний майданчик	48	2

Таблиця 4 – Комплексне оцінювання якості газонних покривів, 2023–2025 рр.

Дослідна ділянка	Оцінка якості А	Оцінка декоративності В	Загальна максимальна оцінка якості А*В	Показник якості
Партер	5	4	20	хорошої
Пам'ятник Альма-матер	4	3	12	задовільної
Адміністративний корпус	4	4	16	задовільної
Футбольне поле	3	3	9	помірної
Спортивний майданчик	2	2	4	поганої

Проведене оцінювання якості газонних покривів вказує на необхідність проведення належного та своєчасного агротехнічного догляду за ними. Зокрема, особливу увагу необхідно приділяти аерації та підживленню спортивних газонів. Аерація знижує ущільнення ґрунту, поліпшує газообмін між ґрунтом та атмосферою, запобігає застою води та підвищує стійкість газонного покриву до посухи, а також поліпшує засвоєння поживних речовин у разі застосування добрив. Збалансоване підживлення газонів сприяє швидкому відновленню рослин після фізичного навантаження та скошування, забезпечує зміцнення кореневої системи, формування щільного трав'яного покриву та покращує естетичний вигляд газонних травостоїв. Важливе значення має скошування та полив газонів, які забезпечують підтримку життєздатності та декоративності газонів. Регулярна обробка газонної дернини препаратами для запобігання ураження хворобами та шкідниками і поширення бур'янів сприятиме довготривалому збереженню якості травостоїв.

Висновки. Встановлено, що на газонах різного функціонального призначення Уманського національного університету найпоширенішими рудеральними видами є кульбаба лікарська, подорожник ланцетолистий, грицики звичайні, подорожник великий, пирій повзучий, деревій звичайний та мишій зелений. Найбільшою шкоди газонним покривам завдає пирій повзучий. Рівень забур'яненості газонів помірний та середній (3–4 бали), зокрема найбільш засміченими

є спортивні газони, де рудеральні види місцями витісняють культурні трави. Виявлено відмінності у характері змикання травостоїв: для декоративних газонів характерним є зімкнуто-мозаїчний тип, тимчасом для спортивних – роздільно-груповий і мозаїчно-груповий, що зумовлено підвищеним антропогенним навантаженням. Щільність пагонів у декоративних газонів коливалася у межах 73–118 шт./100 см², у спортивних – не перевищувала 67 шт./100 см². За результатами комплексного оцінювання встановлено, що декоративний газон партерної частини університету має добру якість травостою, тимчасом спортивні газони – помірну та низьку якість і потребують відновлення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. The lawn as a social and cultural phenomenon in Sweden / M. Ignatieva et al. *Urban Forestry & Urban Greening*. 2017. No 21. P. 213–223
2. Таран Н.Ю., Косик О.І., Бацманова Л.М., Туріца П.П. Газон в ландшафтному дизайні міських просторів. Теорія та практика дизайну. 2023. Вип. 27. С. 221–227.
3. Бутенко А.О., Гриб Т.О., Клименченко Т.Г. Принципи формування та догляд за газонами. The 15th International scientific and practical conference: «Modern science and practice». Варна, 2020. С. 96–100.
4. Lawn as a cultural and ecological phenomenon: a conceptual framework for transdisciplinary research / M. Ignatieva et al. *Urban forestry & urban greening*. 2015. No 14(2). P. 383–387.
5. Ignatieva M., Haase D., Dushkova D., Haase A. Lawns in cities: from a globalised urban green space phenomenon to sustainable nature-based solutions. *Land*. 2020. No 9(3). 73 p.

6. Страшок О.Ю., Колесніченко О.В., Криво-ва Д.Ю., Лещенко Ю.В. Оцінювання якісного стану газонного культурфітоценозу на території саду будинку Уряду України. Український журнал лісівництва та деревинознавства. 2019. № 10 (4). С. 92–102.

7. Grynyov R. Technology of landscaping educational institutions. Project as a basis for environmental education of physics teachers during their fundamental training: Israeli experience. Comparative Professional Pedagogy. 2024. No 14(1). P. 123–133.

8. Чепур С.С. Лучні асоціації – важливе джерело кормових і рекреаційних ресурсів специфічних агроландшафтів гірсько-лісового поясу Карпат. Корми і кормовиробництво. 2015. № 80. С. 139–143.

9. Hassan I. Discovering the Capabilities of Landscaping in Academic Institutions in the 21st Century. Journal of African Innovation and Advanced Studies. 2025. Vol. 7(2). P. 111–120.

10. Handl Z.A., Fakhria A.A.A., Azhar M.A.S. Studying the effect of natural and artificial components in the design of external landscapes for educational institutions. NeuroQuantology. 2022. No 20(11). P. 2985–2997.

11. Ковтун С.І. Газони: навчальний посібник для вищих навчальних закладів. Львів: Світ, 2008. 64 с.

12. Christians N.E., Engelke M.C. Choosing the right grass to fit the environment. Handbook of integrated pest management for turf and ornamentals. 2020. P. 99–112.

13. Бордюгов О.С., Бордюгова О.І. Досвід створення і догляду за газонами на територіях садово-паркових об'єктів Латвії: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Природничі науки: проекти, дослідження, перспективи». Полтава: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023. 146 с.

14. Kus C. Lawns and Ground Covers in Landscape Design. In Advances in Landscape Architecture. InTech. 2013. DOI: 10.5772/55768

15. Гончарук І.В., Панцирева Г.В., Броннікова Л.Ф. Формування газонних трав на основі ґрунтозбереження в умовах паркової зони ВНАУ. Збалансоване природокористування. 2023. № 3. С. 108–114.

16. Бойко Т.О., Котовська Ю.С. Використання багаторічних злакових культур в озелененні міста Херсон. Аграрні інновації. 2023. № 17. С. 7–12.

17. Газони. Навчальний посібник для студентів напряму підготовки 6.090103 «Лісове і садово-паркове господарство» / Ю.М. Чоловський та ін. Вінниця: РВВ ВНАУ, 2014. 186 с.

18. Крупа Н.М., Хахула Б.В. Інноваційний підхід до формування високодекоративних дернових покриттів в умовах міста Біла Церква: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених «Інновації у садово-парковому господарстві України». Біла Церква: БНАУ, 2022. С. 14–17.

19. Ткачук О.М. Еколого-біологічна характеристика газонотвірних трав'яних рослин (на прикладі м. Івано-Франківськ): матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції науковців, науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, представників органів влади, громадських організацій та підприємств «Наукові читання імені В.М. Винниченка». Херсон, 2023. 137 с.

20. Григорюк І.П., Яворовський П.П., Лихолат Ю.В. Технології вирощування і бірегуляція стійкості газонних рослин у міському урбанізованому середовищі. Київ: НУБіП України, 2014. 223 с.

21. Мороз Е.К. Кореневласні троянди у Національному дендропарку «Софіївка». Умань: АЛМИ, 2006. 174 с.

22. Fish D.T. Rose Budding; containing full instructions for the successful performance of this operation. UK: F. PHILLIPS, 1875. 192 p.

23. Лаптев А.А. Газони. Київ: Наукова думка, 1983. 175 с.

REFERENCES

1. Ignatieva, M., Eriksson, F., Eriksson, T., Berg, P., Hedblom, M. (2017). The lawn as a social and cultural phenomenon in Sweden. Urban Forestry & Urban Greening. no. 21, pp. 213–223.

2. Taran, N.Yu., Kosyk, O.I., Batsmanova, L.M., Turitsa, P.P. (2023). Hazon v landshaftnomu dyzaini miskykh prostoriv [Lawns in the landscape design of urban spaces]. Teoriia ta praktyka dyzainu [Theory and practice of design]. Issue 27, pp. 221–227.

3. Butenko, A.O., Hryb, T.O., Klymenchenko, T.H. (2020). Pryntsyvy formuvannia ta dohliad za hazonamy [Principles of lawn formation and care]. The 15th International scientific and practical conference: «Modern science and practice». Varna, pp. 96–100.

4. Ignatieva, M., Ahrne, K., Wissman, J., Eriksson, T., Tidaker, P., Hedblom M., Bengtsson, J. (2015). Lawn as a cultural and ecological phenomenon: a conceptual framework for transdisciplinary research. Urban forestry & urban greening. no. 14(2), pp. 383–387.

5. Ignatieva, M., Haase, D., Dushkova, D., Haase, A. (2020). Lawns in cities: from a globalised urban green space phenomenon to sustainable nature-based solutions. Land. no. 9(3), 73 p.

6. Strashok, O.Yu., Kolesnichenko, O.V., Krivova, D.Yu., Leshchenko, Yu.V. (2019). Otsiniuvannia yakisnoho stanu hazonnoho kulturfitotsenozu na terytorii sadu budynku Uriadu Ukrainy [Assessment of the lawn quality in the garden of building of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. Ukrainskyi zhurnal lisivnytstva ta derevynoznavstva [Ukrainian Journal Of Forest And Wood Science]. no. 10(4), pp. 92–101.

7. Grynyov, R. (2024). Technology of landscaping educational institutions. Project as a basis for environmental education of physics teachers during their fundamental training: Israeli experience. Comparative Professional Pedagogy. no. 14(1), pp. 123–133.

8. Chepur, S.S. (2015). Luchni asotsiatsii – vazhlyve dzherelo kormovykh i rekreatsiynykh resursiv

spetsyfychnykh ahrolandshaftiv hirsko-lisovoho poiasu Karpat [Meadow associations – an important source of fodder and recreational resources in specific agricultural landscapes of the mountain-forest belt of the Carpathians]. *Kormy i kormovyrobnyctvo* [Fodder and fodder production], no. 80, pp. 139–143.

9. Hassan, I. (2025). Discovering the Capabilities of Landscaping in Academic Institutions in the 21st Century. *Journal of African Innovation and Advanced Studies*. Vol. 7(2), pp. 111–120.

10. Handl, Z.A., Fakhria, A.A.A., Azhar, M.A.S. (2022). Studying the effect of natural and artificial components in the design of external landscapes for educational institutions. *NeuroQuantology*. no. 20(11), pp. 2985–2997.

11. Kovtun, S.I. (2008). *Hazoni: navchalnyi posibnyk dlia vyshchykh navchalnykh zakladiv* [Lawns: a textbook for higher education institutions]. Lviv, World, 64 p.

12. Christians, N.E., Engelke, M.C. (2020). Choosing the right grass to fit the environment. *Handbook of integrated pest management for turf and ornamentals*. pp. 99–112.

13. Bordiuhov, O.S., Bordiuhova, O.I. (2023). *Dosvid stvorennia i dohliadu za hazonamy na terytoriiakh sadovo-parkovykh ob'ektiv Latvii: materialy IV Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Pryrodnychi nauky: proiekty, doslidzhennia, perspektyvy»* [Experience in creating and maintaining lawns in the territories of garden and park facilities in Latvia: materials of the IV International Scientific and Practical Conference "Natural sciences: projects, research, prospects"]. Poltava, State Institution "Taras Shevchenko National University of Lviv", 146 p.

14. Kus, C. (2013). Lawns and Ground Covers in Landscape Design. In *Advances in Landscape Architecture*. InTech. DOI: 10.5772/55768

15. Honcharuk, I.V., Pantsyeva, H.V., Bronnikova, L.F. (2023). *Formuvannia hazonnykh trav na osnovi gruntozberezhennia v umovakh parkovoi zony VNAU* [Formation of lawn grasses based on soil conservation in the park area of the VNAU]. *Zbalansovane pryrodokorystuvannia* [Balanced nature management]. no. 3, pp. 108–114.

16. Boiko, T.O., Kotovska, Yu.S. (2023). *Vykorystannia bahatorichnykh zlakovykh kultur v oze-lenenni mista Kherson* [The use of perennial cereal crops in the greening of the city of Kherson]. *Ah-rarni innovatsii* [Agricultural innovations]. no. 17, pp. 7–12.

17. Cholovskyi, Yu.M. (2014). *Hazoni. Navchalnyi posibnyk dlia studentiv napriamu pidhotovky 6.090103 «Lisove i sadovo-parkove hospodarstvo»* [Lawns. Textbook for students majoring in 6.090103 "Forestry and Landscape Gardening"]. Vinnytsia, RVV VNAU, 186 p.

18. Krupa, N.M., Khakhula, B.V. (2022). *Innovatsiinyi pidkhid do formuvannia vysokodekoratyvnykh dernovykh pokryttiv v umovakh mista Bila Tserkva: materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii zdobuvachiv vyshchoi osvity ta molodykh uchenykh «Innovatsii u sadovo-*

parkovomu hospodarstvi Ukrainy» [An innovative approach to the formation of highly decorative turf coverings in the city of Bila Tserkva: materials from the All-Ukrainian scientific and practical online conference for higher education students and young scientists "Innovations in the gardening and park management of Ukraine"]. Bila Tserkva, BNAU, pp. 14–17.

19. Tkachuk, O.M. (2023). *Ekoloho-biolohichna kharakterystyka hazonotvirnykh travianykh roslyn (na prykladi m. Ivano-Frankivsk): materialy V Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii naukovtsiv, naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv, doktorantiv, aspirantiv, zdobuvachiv vyshchoi osvity, predstavnykiv orhaniv vlady, hromadskykh orhanizatsii ta pidpriemstv «Naukovi chytannia imeni V.M. Vynohradova»* [Ecological and biological characteristics of gas-forming herbaceous plants (based on the example of Ivano-Frankivsk): materials of the V All-Ukrainian Scientific and Practical Conference of Scientists, Scientific and Pedagogical Workers, Doctoral Students, Postgraduates, Higher Education Seekers, Representatives of Government Authorities, Public Organizations, and Enterprises "Scientific Readings named after V. M. Vinogradov"]. Kherson, 137 p.

20. Hryhoriuk, I.P., Yavorovskyi, P.P., Lykholat, Yu.V. (2014). *Tekhnolohii vyroshchuvannia i bi-rehuliatytsii stiikosti hazonnykh roslyn u miskomu urbanizovanomu seredovyshchi* [Technologies for growing and bioregulation of the stability of lawn plants in an urban environment]. Kyiv, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, 223 p.

21. Moroz, E.K. (2006). *Korenevlasni troiandy u Natsionalnomu dendroparku «Sofiyivka»* [Rootstock roses in the Sofiyivka National Arboretum]. Uman, ALMI, 174 p.

22. Fish, D.T. (1875). *Rose Budding; containing full instructions for the successful performance of this operation*. UK, F. PHILLIPS, 192 p.

23. Laptev, A.A. (1983). *Hazoni* [Lawns]. Kyiv, Scientific opinion, 175 p.

Analysis of lawns condition at Uman National University

Brovdі A., Kunpan L.

Lawns occupy a significant share of urban green spaces and play an important sanitary and aesthetic role. Their durability and decorative value are ensured by the use of resilient grass species and well-balanced grass mixtures adapted to specific growing conditions.

The study revealed that the most common ruderal plant species found on lawns of various functional types at Uman National University include common dandelion (*Taraxacum officinale* (L.) Weber ex F.H.Wigg.), ribwort plantain (*Plantago lanceolata* L.), shepherd's purse (*Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik.), broadleaf plantain (*Plantago major* L.), couch grass (*Elymus repens* (L.) Gould), common yarrow (*Achillea millefolium* L.), and green foxtail (*Setaria viridis* (L.) P. Beauv.).

In particular, couch grass (*Elymus repens* (L.) Gould) causes significant damage to lawn stands.

It was determined that the level of weed infestation of lawn areas within the university territory is predominantly moderate (3-4 points). Sports lawns were found to be the most heavily infested, where ruderal species occasionally displace cultivated grasses.

The study also established that the grass stand structure of ornamental lawns is predominantly closed mosaic, whereas sports lawns exhibit separate-group and mosaic-group patterns, which is attributed to significant anthropogenic pressure. Shoot

density in ornamental lawns ranged from 75 to 118 shoots per 100 cm², while in sports lawns it did not exceed 67 shoots per 100 cm².

Based on a comprehensive quality assessment, the ornamental lawn located in the parterre area of the university was classified as high quality. In contrast, the quality of sports lawns was assessed as moderate to low, indicating the need for restoration.

Key words: lawn cover, ornamental value, weed infestation, grass stand quality, grass stand closure pattern, projective cover.

Copyright: Бровді А.А., Кунпан Л.В. © This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

ORCID iD:

Бровді А.А.

Кунпан Л.В.

<https://orcid.org/0000-0003-1065-705X>

<https://orcid.org/0009-0006-7864-2718>